

ner Energiearmut a méi Energieeffizienz gefouert. Dee Projet war mat laanger Virlafzäit tëschent och de Mataarbechter aus dem Ministère du Logement, dann dem Développement durable, der Umweltverwaltung a „myenergy“ ausgeschafft ginn. An d'Inhalter vun deem Projet goufen och vun der Société civile, net fir d'Lescht och vun Ëmweltschutzorganisatiounen, fir gutt a wichteg befonnt.

Am Avis Nummer 13 vum Rapport steet, d'Souskommissioun géif d'Démarché vun der Regierung, fir d'Objektiver vun der Energieeffizienz am Parc immobilier ze erreechen, begrëssen. Mir hoffen, datt esou Démarchen amgaange sinn, mä sichtbar Resultater gëtt et, am Moment op jidde Fall, nach keng!

Ech wollt, Här President, däitlech soen, datt déi Mesuren, déi et an dësem Kontext bis ewell ginn, vun der viregter Regierung respektiv deene viregte Regierungen - ech gebrauchen do ganz gär de Plural - realiséiert respektiv op d'Schinn gesat goufen, wéi zum Beispill déi verschidde Primmereglements, d'PRIME House, déi ambitiéis Wärmeschutzverordnung mat deene verschiddenen Echancé fir Nidregenergie- respektiv Passivhauser - de Kolleg Etienne Schneider sëtzt dohannen; dat war wuel nach säi Virgänger, de Jeannot Krecké, wéi mer dat an der Regierung zesumme gemaach hunn -, de Klimapakt oder och de LENOZ, dee soll op d'Schinn gesat ginn, dee jo soll deemnächst och kommen, dat heescht, d'Lëtzebuurger Nohaltegkeetszertifizéierung fir Wunngebaier, fir nëmmen déi ze nennen.

Vun der Klimabank héiere mer och scho ganz laang, mä och no der Lektür vun dësem Rapport bleift een hongreg, well een nach ëmmer net gewuer gëtt, wéi dat Ganzt soll schlussendlech fonctionnéieren. Par contre war an deem Gesetzesprojet, deen ech virdrun ernimmt hunn, genee opgeléicht, wéi eng Konditiounen datt ee misst erfëllen, fir an de Genoss vun engem Prêt à taux zéro ze komme fir d'energetesch Sanéierung mat enger Garantie d'État bis 50.000 Euro. An dat wier och séier ëmsetzbar gewiescht.

Virun allem gouf an dësem Projet och vun de Berufschambere begréisst, datt déi verschidden Aiden am Logement, egal ob se sozial oder ökologesch sinn, géife regruppéiert ginn an datt deelweis och mat zousätzleche Primmen, wéi zum Beispill fir Ménagë mat klengem Akommes, de Kaf vun enger Wunneng mat héijer energetescher Performance géif méi liicht gemaach ginn, oder och d'Zertifizéierung vu Wunnengen am Kontext Nohaltegkeet. Net ze vergiessen d'Gestion locative sociale, déi och do verankert war a wou Gemengen, Gemengesyndikater, awer och Fondatiounen oder Asblen hätte kënnen am Wunnungssektor do mat aktiv sinn.

Ben, et entzitt sech menger Kenntnis, wat d'Regierung wëlle huet, fir dat do ze erreechen, wat d'Ministesch ugekënnegt hat a puncto méi Energieeffizienz, a puncto géint Energiearmut aktiv ginn am Logement. Ech hoffe just, datt et net bei Ukënnegunge bleift, mä datt hei deemnächst och Saachen nokommen.

5. Dépôt d'une proposition de loi par M. Marco Schank

Här President, am Kader vun dësem Débat wollt ech am Numm vun der CSV-Fraktioun den Dépôt vun engem Gesetzesvorschlag fir d'Schafe vun enger nationaler Kommissioun fir nohalteg Entwécklung a Klimaschutz maachen, dat heescht enger strukturierter Partnerschaft vu Stat, Gemengen, ONGen, Gewerkschaften an och dem Patronat. Wann ech gelift.

6912 - Proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 2004 relative à la coordination de la politique nationale de développement durable

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci.

► **M. Marco Schank (CSV).**- D'Zil vun dëser Gesetzespropositioun ass, wéi ech virdru schonn ugedeit hunn, d'Zivilgesellschaft besser an en aktive Klimaschutz anzubannen. Dës Proposition de loi huet als Objet, fir d'Gesetz vum 25. Juni 2004 ofzeänneren. Dëst ass d'Gesetz am Kontext vun der Koordinatioun vun der nationaler Politik iwwert d'nohalteg Entwécklung.

Ech erënneren un dat Gesetz vum 2004 - deemools ënnert dem Statssekretär, dem Eugène Berger -, dat als Objectif hat, fir nohalteg Politik zu Lëtzebuerg ze promovéieren, an hei eben och virun allem, déi sektoriell Integratioun vum Développement durable an déi national Politikberäicher ze favoriséieren. Ech baséiere mech heimat, éischstens, op d'Expérience vun der praktescher Ëmsetzung vun dësem Gesetz, an zweetens, och op dee konkreten Exercice vum Partenariat Ëmwelt a Klima, deen op déi Joren 2010 an 2011 zrëckgeet.

Déi viregt Regierung hat deemools e Prozess lancéiert, deen d'Zil hat, mat ebe Verrieder vun deene verschiddene Ministère, de Gemengen - dem Syvicol deemno -, den ONGen, de Gewerkschaften an dem Patronat e gemeinsame Moogsnamekatalog opzestellen, fir de Klima- an Ëmweltschutz weiderzebréngen. Verschidden Aarbechtsgruppen an e Groupe de pilotage vun engen 20 Leit sinn deemools agesat ginn, fir de Prozess och ze orientéieren an déi verschidde Mesuren ze entwéckele géint de Klimawandel.

D'Konklusiounen vun dësem Exercice goufen an engem Dossier „Paquet Climat“ presentéiert a waren d'Basis fir d'Ausschaffe vun deem zweeten Aktionsplang, ebe fir d'Erofsetze vun den Zäregasen an och d'Schafung vun engem Klimapakt mat de Gemengen.

Deemools schonn ass d'Iddi, fir esou eng dauerhaft Struktur als Partenariat ze schafen, am Grupp diskutéiert ginn. An ech erënnere mech, datt vun den net staatleche Partner deemools insistéiert ginn ass, datt een d'Regierungsmembere méi staark misst an de Prozess integréieren, wann ee wëllt eng Chance hunn, fir eng gréisser Visibilitéit a Kredibilitéit ze erreechen. An ech erënnere mech och, datt d'Chamber deemools ënnerstrach hat, datt si regelméisseg wëilt an d'Aarbechte vum Partenariat implizéiert ginn.

An dofir dëse Gesetzesvorschlag mat senger entsprecherender Virgeeënweis, déi géif eng verstärkt a besser strukturéiert Zesummenaarbecht mat den Organisatiounen vun der Société civile garantéieren a gläichzäiteg och eng méi pousséiert Participatioun vun der politescher Prise de position assuréieren.

Vläicht nach ee Saz dozou: Och den CSDD, also de Conseil supérieur pour un développement durable, géif op dës Manéier en Upgrade kréien a kéint sech iwwert den Diskussionsforum eraus méi staark an d'Orientéierung vun der dagdeeglecher Politik fir nohalteg Entwécklung abréngen. An deem Kontext gesäit och d'Proposition de loi d'Kreatioun vun engem permanente Sekretariat fir nohalteg Entwécklung vir.

Der langen Rede kurzer Sinn: Duerch d'Schafe vun enger nationaler Kommissioun fir nohalteg Entwécklung a Klimaschutz am Kader vun dëser Gesetzespropositioun géif eben d'Partenariat fir Ëmwelt a Klima institutionaliséiert ginn. An dëst entsprécht och inhaltlechen Aussoe vun dem Rapport vun der Souskommissioun.

6. 6688 - Débat d'orientation sur l'orientation politique ainsi que le cadre d'action en matière de climat et d'énergie (suite)

Här President, am Sënn vun dëser Proposition de loi wollt ech zum Schluss och nach eng Fro un d'Madamm Minister stellen. D'Majoritéit seet an hirer Regierungserklärung op der Säit 71 - ech hunn dat nogekuckt -, si géif e sougenannten Nohaltegkeetscheck aféiere fir d'Projeten an d'Décisiounen vun der Regierung, déi eng Incidence an Terme vun nohalteger Entwécklung a Klimaschutz kéinten hunn, an dëst op Basis och vu Viraarbechten, déi vum CSDD gemaach ginn, fir déi ze realiséieren. A meng Fro: ob d'Regierung virhuet, an deenen nächste Méint och genau dat ëmzesetzen, fir deen Nohaltegkeetscheck ze schafen.

Zum Schluss wollt ech soen, datt mir eis, wat déi Motioun ubelaangt, genau wéi beim Rapport wäerten enthalten aus deene Grënn, déi ech elo virdrun och auseneegedoen hunn.

Ech wollt awer ganz um Enn och am Numm vun der CSV-Fraktioun der Ëmweltministesch, dem Carole Dieschbourg, am Kader vun der COP21 an eben och mat där grëisserer Verantwortung vun der Lëtzebuurger Présidence eng gléckleche Hand wënschen. Dat ass keen einfachen Exercice an ech muss soen, datt mir eis freeën, datt awer d'Regierung do alles mécht, fir datt eventuell an deenen Deeg vun der COP21 - wa se dann och esou stattfanne wäert, wéi et eigentlech programmiert war - definitiv och d'Weltgemeinschaft et vläicht awer fäerdegbréngt, fir sech solidaresch ze weisen, fir zumindest de Klimawandel ze bremsen, wann net ze stoppen.

Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och dem Här Schank. An den nächste Riedner ass den Här Fernand Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, egal wat ee vum Klimawandel hält, et muss ee soen: E bewierkt Wonner, well déi Zäit, wou mer elo gesinn, datt d'LSAP sech besonnesch fir d'Trennung vu Kierch a Stat asetzt, gesi mer, datt d'Madamm Dieschbourg an d'Schoule geet, fir dem Poopst seng Enzyklika ze erklären.

► **Une voix.**- Ooh!

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- An dat fannen ech schonn e remarkabelt Resultat. An et versteet een, datt doduerch déi Partei sech vläicht net ëmmer esou gutt verstinn a leschter Zäit.

Ech wëllt ufänken an dem Här Kox Merci soe fir...

(**Interruption**)

Neen, neen. Ech wollt dem Här Kox Merci soe fir de Rapport, deen en eis gemaach huet, a virun allem och dem Sekretär vun der Kommissioun, dem Här Oesch, fir all déi Aarbecht. An et wor der ganz vill, déi an der leschter Zäit gelescht ginn ass.

Déi Kommissioun, déi mer elo haten, déi Souskommissioun, déi hat eigentlech och als Aufgab, de Rapport vun der Cour des Comptes ze ënnersichen, op dee sech hei e puermol bezu ginn ass. Mä dee Rapport, deen ass ni ënnersicht ginn an där Souskommissioun. En ass einfach kritesch gewiescht zu där Klimapolitik, déi proposéiert gëtt. An et ass net zu där Entrevue komm, wat mir bedauern!

Dat ass eng allgemeng Bemierkung. Ech mengen, kee Mënsch stellt an Zweifel, datt et e Klimawandel gëtt! Dat ass kloer. Deen ass et ëmmer ginn. Et gëtt awer grouss Différences de vues iwwert d'Ursaachen, d'Envergure an d'Konsequenze vum Klimawandel. An et gëtt och keen allgemenge Konsens iwwert de Klimawandel. Dofir ass et awer e ganz wichtigen Enjeu mat enorme materielle Konsequenzen, fir d'Leit a fir d'Industrien. An dat, wat haut diskutéiert ginn ass, weist jo och dorobber hin.

Dofir hat d'ADR och gesot, mir sollten eng kontrovers Diskussioun hunn, mir sollten och aner Point-de-vue aneies Diskussioun maffléisse looschen. Dat ass awer net geschitt. Mir haten zum Beispill proposéiert, e Lëtzebuurger Spezialist an der Persoun vum Här Professor Massen ze invitéieren. En ass net invitéiert ginn.

Iwwregens war och d'CSV do dergéint, fir iergendeng aner Meinung an eis Kommissioun ze invitéieren, weder d'Cour des Comptes nach Spezialisten, déi eng aner Meinung vertrieeden. An dat ass esou eng Kultur vun der Pensée unique. An déi ass net ze justifiéieren. Wann ee gär hätt, datt mer eng Debat féieren, wa mer gär eng wëssenschaftlech Aarbecht maachen oder op jidde Fall op wëssenschaftlech seriöse Basen, da muss een och aner Meinunge kënnen zouloossen.

Et ass net oninteressant, datt, wéi gesot, déi Konklusiounen vum GIEC do, vum IPCC, ëmmer erëm a Fro gestallt ginn. E rezent Beispill, wat ech gesinn hunn, vläicht dat rezentst, wor dat vun der Société de Calcul Mathématique vu Paräis, déi déi Graduierung, also déi Rastermodellen nogerechent huet an déi zur Konklusioun koun: «Il n'existe aucun fait, aucune donnée, aucune observation, qui permette de conclure que le climat soit „détraqué“ en quoi que ce soit.» Dat ass natierlech radikal anescht wéi dat, wat vum GIEC propagéiert gëtt. An vum GIEC seet dee Gremium: «Les données utilisées sont délibérément choisies pour étayer les conclusions (au mépris de l'honnêteté scientifique la plus élémentaire).» Dat just, fir ze rappéléieren, datt et verschidde Vueë gëtt.

Mir hunn awer hei en Institut gefrot. En däitscht Institut ass gefrot ginn, fir eng Kontributioun ze maachen. Dat huet 50.000 Euro kascht, fir e Resultat, dat ee ka vergiessen! De Statec hätt eis datselwecht kënne bréngen, vill besser wahrscheinlech wéi dat, wat mer hei kritt hunn.

Wat och schlëmm ass, dat ass, datt mer Politik maachen hei u sech mat der Angscht vun de Leit. Wann ee verschiddene Spriecher hei nolauschert, da gëtt ëmmer erëm vu Katastrophe geschwat an esou weider. Et ka sinn, datt mer zu deene Konklusiounen kommen, mä déi éischt Verantwortung vun der Politik ass, mat esou méiglechen Zeenarie ganz verantwortlech ëmzegoen an net Katastrophen un d'Mauer ze molen, fir politesch Agendaen oder politesch Interessen duerchzedrecken, ob dat massiv Steiererhéijunge sinn oder elektoral Succèsen.

Mir als ADR, mir stinn op jidde Fall fir de Schutz vun der Atmosphär. Mir sti fir de Schutz och vum Klima, wann et dann de Klimawandel gëtt. Et gëtt e jo, mä et muss ee kucken, a wéi enger Form a wat d'Konsequenze sinn. Mir looschen de Principe de précaution gëllen. A mir wäerten eis och asetzen, datt d'Verschmutzung do, wou se ass, kann zrëckgeschrauft ginn, awer op eng vernünfteg Manéier.

De Kyoto-Protokoll, dee mer haut och schonn ugeschwat hunn, dat ass 15% vum CO₂-Ausstouss weltwäit. U sech ass et d'Europäesch Unioin, well 10% vum weltwäiten CO₂-Ausstouss ass d'Europäesch Unioin, plus e puer aner. U sech ass dee Kyoto-Protokoll bis elo näischt anescht gewiescht wéi eng - also iwwer

Zeechen, awer am Kär - Selweraschränkung vun der Europäescher Unioin. 75% vum Zertifikathandel ass Europäesch Unioin, mä nëmmen 10% vum Ausstouss.

Wa mir also als Europäer an och als Lëtzebuurger higinn an déi Konditiounen fir eis Industrien ëmmer weider verschäerfen, da verschäerfe mer a verschlechtere mer d'Konkurrenzsituatioun vun eisen Industrië par rapport praktesch zum ganze Rescht vun der Welt.

Dobäi muss ee wëssen - net datt ech dat elo als Argument wëilt an d'Feld féieren, mä et muss een awer wëssen -, datt zum Beispill déi Lëtzebuurger Emissionen am Ganzen Honnertstel vu milliounstel Deeler vun der Aerdatmosfera sinn a mat kenger wëssenschaftlecher Method, déi eis bekannt wär, iwwerhaupt kéinten nogewisse ginn. Trotzdeem maache mer en enormen Effort a mir setzen eis héich Ambitiounen, zu engem héije Präis. A mir müssen eis dofir froen: Ass dat ze justifiéieren?

Déi Ambitiounen zum Beispill, déi eis gesat goufen, vu minus 28%: Ech weess, den Här Gira seet, dat wär eng Fabel, datt dat ze vill héich gewiescht wär. D'Cour des Comptes gesäit dat anescht. D'Cour des Comptes, déi Dir jo net wollt gesinn oder déi d'Présidentschaft vun eise Aarbechtsgrupp net wollt gesinn, déi huet dat awer kritiséiert als „complètement irréaliste“, an doduerch hätt ee misse Mécanismes flexibles huelen, déi eis ganz deier géifen ze stoe kommen. A méi haart nach, ech mengen, den Här Negri hat dat och zitéiert: «La mise en place d'un marché de quotas d'émission de gaz à effet de serre s'est avérée comme un échec.» Dat ass natierlech e Jugement sans appel, ganz haart! Mir haten net minus 28% bis 2012, mä minus 8%, e Risenënnerscheid!

An d'Spezifisitéit vun eise Land, dozou gehéiert och den Tanktourismus, déi sinn net an deene Verhandlungsergebnisse ze erkennen, déi mer hunn. Déi 11% erneierbar Energien, déi an där Leeschtung, an där Virgab sollen dra sinn, déi sinn net ze erreechen! 5% dovunner, dat soll erreecht ginn duerch Biocarburants. 5%-Punkte vun deenen 11%, dat solle Biocarburants sinn, wou dat awer eng komplett onmorallesch Approche ass!

Mir verbrauche landwirtschaftlech Produkter, déi mer fir d'Ernährung op der Welt brauchen, fir se ze verbrennen. Ausserdeem ass et jo esou gewiescht, datt bei deenen Nahrungsmittelsonrouen a -krisen, déi mer virun e puer Joer haten, eben och d'Biocarburante bäigedroen hunn zu enger Verknappung vu Liewensmëttel, zu enger Verdeierung vu Liewensmëttel. A mir ginn hei ënnert där grénger Philosophie weider a mir hätte gär, datt deen Taux nach erhéicht gëtt. Mir kënnen och déi 5%-Punkte mat de Biocarburanten net erhéijen. Beim Biodiesel ass et souwisou op 7% beschränkt. A bei deenen aneren, beim Bioethanol, hu mer jo gesinn an Däitschland, wat mer Problemer beim E10 haten.

D'Elektromobilitéit ass nach ganz am Ufank, mä bei der Elektromobilitéit stellt sech genau déiselwecht Fro wéi bei der Fotovoltaik. Do muss einfach dee ganzen Energiebilan geholl ginn, bei der Elektromobilitéit: d'Batterie vun den Autoen, an esou weider an esou virun. An et soll een dann dee ganzen Energiebilan vun esou alternative Formen emol opzielen, fir ze gesinn, ob se iwwerhaupt kënnen als alternativ Energie kompetitiv sinn.

Genausou wéi an der Landwirtschaft, déi Bioethanol..., also déi Biocarburanten do gi jo ganz dacks mat Stéckstoffdüngung behandelt, soudatt dat Laachgas gëtt, deen 310-mol, mengen ech, méi aggressiv ass als Zäregas wéi den CO₂.

Voilà, dann hu mer déi Méiglechkeet, fir Investissementer am Ausland ze maachen, fir dat eventuell ze kompenséieren. Mä dat ass jo en Export vu Kapital. Wa mer also esou verhandelen, datt mer déi Ziler net hei am Land kënnen erreechen - a mir kënne se net erreechen -, da gi mer jo gezwongen, Kapital zulaaschte vun eiser Leeschtungsbilanz ze exportéieren, amplaz hei am Land kënne sënnvoll aner Mesuren eventuell ze maachen.

Mir ginn also, wann déi Décisiounen geholl ginn do am Kader vun enger Décision sur la répartition de l'effort op europäeschem Niveau oder esou, u sech bestrooft dofir, datt mer e klengt Land si mat weínege natierleche Ressourcen, fir kënnen hei esou eppes ze maachen. Dat trëfft eis vill méi haart wéi méi grouss europäesch Staten. Et ass also ongerecht. Elo ass vu 27% erneierbarer Energie rieds an et ass net ze erwaarden, datt mer et iergendwéi kéinten erreechen.